

Welk Beeld Weg – Burgerlijke cultuur

Deze opdracht helpt leerlingen de kunstwerken die kenmerkend zijn voor de burgerlijke cultuur beter te analyseren en te begrijpen. Tevens is het een doel dat leerlingen leren wat kunsthistorisch beargumenteren inhoudt.

Ontwikkeld door

Willemien Cuijpers en Marie-Thérèse van de Kamp, Universitaire Lerarenopleiding UvA

Onderwerp

Beeldende Kunst in de Burgerlijke cultuur
(Kunst Algemeen – Burgerlijke cultuur – beeldende kunst)

Tijdsduur

30 minuten

Doelstellingen

- Leerlingen herhalen belangrijke kunstwerken uit de burgerlijke cultuur.
- Leerlingen kunnen nauwkeurig afbeeldingen analyseren
- Leerlingen kunnen een keuze te argumenteren op basis van kunsthistorische kennis en inzicht.

Leeractiviteiten

- Beschrijven (beklijving)
- Analyseren (integreren)
- Bewust kiezen (wendbaar toepassen)

Onderbouwing

Actief Kunst Analyseren:

- Gericht op analyseren en daarna kennis wendbaar toepassen
- Open opdracht (meerdere oplossingen zijn mogelijk)
- Gericht op metacognitie → proces en werkwijze staat hier centraal.

Beginsituatie

Havo/Vwo 4/5

De leerlingen hebben al les gehad over de burgerlijke cultuur. Ze zijn op de hoogte van de verschillende genres en de opkomst van de genrekunst. De leerlingen zijn verder bekend met beeldbeschouwing en de verschillende beeldelementen.

Voorbereiden

De opdrachtbladen en afbeeldingreeksen zijn gekopieerd. De afbeeldingen kunnen tevens via de beamer geprojecteerd worden.

Instrueren

Op het opdrachtenblad staat de instructie voor de leerlingen.

- **Wat:** we maken kennis met/herhalen belangrijke kunstwerken uit de burgerlijke cultuur en analyseren die.
- **Hoe:** Jullie krijgen een afbeeldingenblad en een opdrachtenblad. Op het afbeeldingenblad staan reeksen afbeeldingen. Jullie gaan steeds één afbeelding weghalen en beargumenteren waarom die weg kan.

Uitvoeren	• Waarom: Zo maak je (opnieuw) kennis met belangrijke sleutelwerken in uit de burgerlijke cultuur. Bovendien leer je goed naar de afbeeldingen kijken die bij deze periode horen. Ook oefen je op deze manier een keuze te beargumenteren op basis van kunsthistorische kennis en inzichten. Korte klassikale uitleg van de werkvorm. De voorbeeldregel samen met de leerlingen doen. De leerlingen gaan daarna in duo's aan de slag.
Nabespreken	• Wat: Klassikale inventarisatie en bespreking van de antwoorden en bijbehorende argumenten. Waarom hoort een bepaalde afbeelding er wel of niet bij? Waarom is de ene keuze beter dan de andere? • Hoe: Hoe zijn jullie tot je keuze gekomen? Over welke kennis en vaardigheden moet je beschikken om een goede keuze te maken? • Waarom: Zo leer je kunst op zichzelf en in context goed te analyseren.
Evaluatie	Criteria proces: • Leerlingen analyseren en vergelijken de afbeeldingen zorgvuldig. • Leerlingen overleggen met elkaar over de verschillende vorm/inhoudaspecten. Criteria product: • Leerlingen hebben per reeks meerdere mogelijke antwoorden beargumenteerd. • De antwoorden zijn allemaal gericht op vorm/inhoudaspecten van beeldende kunst in de 17^e eeuw.
Vervolg	Een soortgelijke opgave kan opgenomen worden in de toets.
Werkmateriaal	Opdrachtenblad +afbeeldingenreeksen. Afbeeldingen via de beamer geprojecteerd

Welk Beeld Weg – Burgerlijke cultuur

Wat ga je doen?

1. Op het andere blad zie je 3 rijen met afbeeldingen staan.
2. Uit elke rij kies je één afbeelding die er volgens jou niet in thuishoort.
3. Schrijf op waarom jij dat vindt en wat de andere begrippen dan gemeenschappelijk hebben. Let daarbij op één van de elementen die als aanwijzing gegeven worden.
4. Vervolgens kies je uit dezelfde rij een andere afbeelding die je weg kunt laten. Je schrijft ook nu op wat de andere begrippen gemeenschappelijk hebben.

1. Aanwijzingen: genre, ruimte, thematiek

Afbeelding ____ hoort er niet bij, omdat de andere drie:

Afbeelding ____ kan ook weg, omdat de andere drie:

---

2. Aanwijzingen: licht, schilderstijl/techniek, thematiek

Afbeelding ____ hoort er niet bij, omdat de andere drie:

Afbeelding ____ kan ook weg, omdat de andere drie:

---

3. Aanwijzingen: licht, ruimte, symboliek

Afbeelding ____ hoort er niet bij, omdat de andere drie:

Afbeelding ____ kan ook weg, omdat de andere drie:

Welk beeld Weg – Burgerlijke cultuur - Afbeeldingen

